

Пронађени нови документи о Новосадској рацији; девојчица којој је убијено 16 чланова породице

У Архиву Војводине је пронађен елеаборт под ознаком „Ф-183“ под називом „Комисија за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача у Војводини – Нови Сад“ који сведочи да су жртве мађарских фашиста у рацији у Бачкој, поред Срба, Јевреја и Рома били и Словаци.

Према подацима који су до сада били непознати српским и словачким историчарима, у Рацији је у концлогорима настрадало, између осталог, двоје деце од три и пет година.

ZLOČINSTVA KOJA JE OKUPATOR POČINIO NAD SLOVAČKIM NARODOM.

Kada je Hitleru i njegovim saradnicima uspelo ubediti veći deo nemačkog naroda o "rasnoj politici" nadčoviku, potpomognut svetskom reakcijom počeo je ubrzanim tempom pojačavati naoružanje u tom cilju da nasilno na teret susednih slovenskih i ostalih naroda proširi svoj takozvani "životni prostor".

U vozi naoružanja nemačke, Hitler počeo širiti rasnu ideologiju i u susednim državama. U mnogim državama Hitler je našao i našao nas svoje pristalice. Kao što je bio u Mađarskoj Herti, u Nemačkoj Kvizling, u Čehoslovačkoj republici Tiso, Tuka, Haha a u Jugoslaviji princ Pavle Karađorđević, Stojadinović, Macek i dr. Ovi sateliti, razume se trebali su poslužiti kao peta kolona radi lakšeg izvođenja germansko-imperijske lističke politike, koje Hitler nazvao "životni prostor za višu rasu".

Potpomognut svetskom reakcijom Hitleru je uspelo potpuno naoružati. Pridobijanjem u mnogim evropskim državama "kvislingovi" izdajice svojega naroda, reakcionara u prvome redu u Engleskoj i Francuskoj, Hitler je počeo izvoditi svoj plan i okupirati male države. Ove reakcionarske vlasti ne da se suprotstavile protiv ovog fašističkog zločina, što je bilo njihovom dužnošću prema mirovnim ugovorima i prema paktovima, koje su zaključili sa nekom od ovih država. Umesto toga Čemberlen i Daladije sa Hitlerom i Musolinijem doneli su sramnu odluku nad Čehoslovačkom republikom i prisilili istu na kapitulaciju, što se pak osvetilo samoj Francuskoj i Engleskoj.

Posle okupacije Čehoslovačke republike, Hitler nije se zaustavio, već je i dalje napadao ostale države jednu za drugom.

Kada su narodi Jugoslavije 27 marta 1941 god. pokidali sramni pakt sa osovinom Rim-Berlin u koji ih je uvukla jugoslovenska peta kolona na čelu sa knezom Pavlom, Hitler, Musolini i njihov najverniji satelit Herti, napali su kao divlje zveri narod u Jugoslaviji. Jugoslavija je bila potrebna Hitleru radi ekonomskog iskorišćavanja i kao put i prelaz i kao sredstvo radi lakšeg dolaženja ka svome cilju.

„Ovaj dokument postoji već decenijama, a nije bio ni uredno arhivski zaveden, te se nije znalo ni da postoji! Do sada smo imali predstavu o stradanjima Srba, Jevreja i Roma u Novosadskoj raciji. Ovi podaci stajali su u kutijama, daleko od interesovanja historičara i javnosti, ma da znatno meñaju dosadašnju predstavu o Novosadskoj raciji“, kaže dr Nebojša Kužmanović, direktor Arhiva Vojvodine zahvaljujući kome je ovaj dokument sada izšao na videlo.

Kužmanovićev pomoćnik, socijalni antropolog i arheolog Kristijan Ošust, naglašava da je ovo prvi put da se naučno mogu dokazati slovačke žrtve Novosadske racije, što je velika stvar za istorijsku nauku 20. veka.

Директор Архива, Небојша Кузмановић, нарочито истиче сарадњу са Удружењем за културу, уметност и међународну сарадњу „Адлигат“ са којим је Архив недавно потписао протокол о сарадњи. У Адлигату се налази оригинални намештај из стана из којег је цела породица изведена на стрељање у центру Новог Сада. Тада је једанаестогодишњој Илеани Чури убијено 16 чланова породице, а она је као дете изведена на стрељање и преживела игром случаја. У Адлигату се налази и фотеља у којој је ово дете, касније славна професорка англистике, Фулбрајтов стипендиста са постдокторатом на Јејлу, провела најтежих недељу дана и животу, пошто се вратила са стрељања када су њена мајка и тетка убијене. Легат проф. Чуре је у Адлигату као и много предмета и докумената везаних за Рацију.

„Адлигат је за сећање на ову породицу поставио спомен плочу на згради у Новом Саду. Архив Војводине и Адлигат су решени да заједно допринесу потпуном откривању истине и чувању важних докумената српске историје“, изјавио је Виктор Лазић, председник Удружења Адлигат.

